

Szerkesztővel értekezni lehet min-
dennap 11 és 12 óra között. —
A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény **Margitai**
József szerkesztő nevére
küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 4 ft
Fél évre 2 ft
Negyed évre 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppellik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyitási petitsora 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitások és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések folyamatosan számítaltanak.

A közegészség és a társadalom.

Azt tartjuk és bizonyára velünk együtt még mások is azt tartják, hogy a népek műveltségére abból lehet legjellemzőbben itélni, hogy az egészségi viszonyok milyen lábon állanak. Sajnos, hogy ezen tapasztalati igazság a mi arany kalászkokban bővelkedő hazánkra nem egészen áll, mert bár a műveltségnek — saját itéletünk szerint — megfelelő fokára jutottunk volna mégis a közegészség tekintetében igen kezdetlegesen vagyunk.

Természetesen itt is, mint mindenütt, a városok járnak elő a példával. A falvak egész lelkesedésüket, pénzüket, vagyonukat a nagy városokba hordják, becézégetik, dédelgetik azokat és gyakran egyebet nem visznek onnan haza magukkal: a beteg ség e k e t.

Be van bizonyítva, hogy a nagy városok a tulajdonképeni telepei és meleg ágyai minden veszedelmes betegségnek. A por, a bűz állandó a városokban. A tisztaságot csak hirtől ismerik s áldásairól csak könyvekben olvasnak. Törmelékekből építkeznek s így nem csodálhatni, ha a lakásokban nem az ember, hanem a poloska meg a svábhogár uralkodik. Különben is a lakások rendszerint zsufolva vannak és vasidegzzettel és csodagyomorral

kellene bírniok az embereknek, hogy az ilyen helyeken egészségesek maradjanak.

Nem csuda, ha a gyermekek ezrei a lassu, de biztos elpusztulásnak vannak kitéve, mint egy bizonyítékául annak, hogy nem akarjuk, vagy nem tudjuk a közegészséget oly fokon tartani, a mint az kívánatos volna.

Oda jutottunk már, hogy a legrombolóbb ragadós betegségek állandókká lettek az ország némely vidékén.

Nem csupán az oláhok, ráczok, szerbek és tótok ellen kell ma már küzdeni, hanem a piszok, a szenny, a betegség ellen is kell állandó és irtó harcot folytatni, pénzrel, észszel, emberi erővel és a mi fő, öntudatossággal.

De erre egyedül magában kevés az állam és kevesek a hatóságok s külfömben is minduntalan panaszkodnak, hogy mindent az állam vesz a kezébe.

Álljon elő már egyszer itt is a társadalom! Egymással kezelt fogva, áldozatokot hozva, mentsük meg gyermekeinket, testvéreinket, polgártársainkat. Ne nézzük tétlenül a pusztulást.

Segítsünk a hatóságoknak s azon igyekezzünk, hogy a hatósági intézkedések keresztülvitelét lehetővé tegyük. Az orvosi

tudomány mai állapotában egyedül a tisztaság gátolja a ragályos betegségek továbbterjedését s ez a leghatalmasabb, legfélelmetesebb ellensége a betegségnek és egyetlen barátja az egészségesnek.

A hatóság pedig a legnagyobb vasereéllyel, kegyeletet és kíméletet nem ismerő szigorúsággal szerezzen érvényt intézkedéseinek. Ha mi is és a hatóság is megteszi kötelességét, semmitől sem félünk, de akármelyikünk erőlködik is, a másik nélkül csak kevésre mehet.

Még nincsen nagy baj, de a sok körülmény int az óvatosságra, a mindenképen kívánatos tisztaságra, mely tulajdonképen éleltszükséglete, életeleme az embernek és kell, hogy rendes szokása is legyen.

A megyei közigazgatási bizottsági ülés.

Svastits Benő főispán ur öméltsóságának elnöklele alatt f. hó 10 én tartotta gyűléését a megyei közigazgatási bizottság.

Az alispáni havi jelentés tudomásul vételel.

A vármegye területén átvonuló államutakon és évbent teljesített szállításoknak, valamint a végrehajtott építkezéseknek felülvizsgálására a közigazgatási bizottság

Dr. Wlassits Gyula beszámolója.

(Folytatás.)

Önök legjobban tudják, mindennap érkezik, hogy érettebb gyümölcs a reform termőfáján nincs, mint a közigazgatás rendezésének kérdése. En, mióta politikailag gondolkozom, mindig a leglelkesebb híve voltam és vagyok annak a rendszernek, mely az állami közigazgatás végrehajtását egy a közép, mind az alsó adminisztráció szervezetben állami közegekkel biztosítja. Ez a modern Magyarországnak, a magyar nemzeti állam megszilárdulásának, a magyar állam tekintélyének és hatalmának elengedhetetlen követelménye.

Az adminisztráció — t. i. ha jó, a legnehezebb tudomány, a legnehezebb művészet. Jól mondta egy nagy tudós: ez a földi gondviselés. A földi gondviselőkről azonban a törvényhozói gondviselésnek úgy kell gondoskodni, hogy nekik ne legyen sok magángondjuk és különösen ne legyen egész sorsuk kitéve egyes érdekcsoportok, cliquék szeszélyeinek, hatalmi játékaiknak.

De viszont, midőn én állami közegekre kívánom bízni, az államközigazgatás végrehajtását, az adminisztrációra úgy alól, mint központosított szervezetben is — a kivételről alább szólnok — ezt csak oly feltétel alatt tartom haladásnak, ha egyrészt a legzseleesebb, de egyuttal a legartalmasabb önkormányzatot biztosítjuk és másrészt a mindennél becseebb közszabadsági jogok a leghatályosabb védelemben részesülnek. Nem oly bürokratikus gépezetet kívánok én, melyet csak

felülről mozgatnak. én azt kívánom, hogy a törvényhatósági bizottságok, képviselőtestületek — nevezk ezeket bármiképen — a leghatályosabb ellenőrzést gyakorolják és módjában legyen a felelősségre vonás iránt is a kedvezményező lépéseket megtenni. Természetesen nem értem itt az egész feylelmi jognak az önkormányzati testületekre való átruházását és ezt bizonyára a »nagy közlegény« Tisza Kálmán sem úgy érlette nagyváradi beszédében, a mint ezt neki egy kormányparti lap is tulajdonította. Különösen a városi szervezetben és városias jellegű közegekben az önkormányzat mellett még az állami igazgatás végrehajtását is saját helyhatósági közegekre bízánk. Általában a magyar nemzeti állam érdekében különös fontosságnak tartom, hogy minél több és minél hatalmasabb kulturaközpontokban erős magyar társadalom vegyen részt az igazgatóban. Igen veszedelmesnek tartanám, ha az adminisztráció-hivatalnok állami kinevezésének gondolataihoz a közvélemény azt a téves felfogást csatolná, hogy most már minden közigazgatási feladat teljesítését az állam közegeitől követeljük.

A magyar társadalomban rejő évezredek önkormányzati erőnek az új szervezetben is érvényesülni kell és minden intézményes biztosítékot, mint például a közigazgatási bíráskodást, szabatos közigazgatási eljárást meg kell teremteniük, a melyek a közszabadsági jogkör biztosítására hivatnak.

A mint az eddigi kormánynyilatkozatokból kivettük, a tulajdonképeni adminisztratívreform a közegek rendezésén fog kezdődni. A sorrend ellen nincs kifogásom, sőt már program-beszédelemben is hangsúlyoztam ennek a sorrendi poli

tikának előnyeit. De megvallom, semmiesetre sem tartom hosszabb időre elhalaszthatónak a megyei reformot sem, és minden esetre azok közé fog tartozni, kik ennek napirendre való hozatalát erőlyesen fogják sürgetni. Nagyon sajnálom, hogy sem a miniszterelnök ur, sem a belügyminiszter ur a szünidők alatt tett nagyszabásu beszédeikben a bizonyára még szövegében teljesen nem kész közsegireform-munkálatokról körülményesebben nem nyilatkoztak. Így nincs módomban nekem sem, a közegeli szervezet főirányaira, sem álláspontomat körvonalozni. De biztosíthatom t. polgártársaimat, hogy csak oly közegeli törvényjavaslatot támogatok, mely a föntbent vázolt elvi álláspontomnak megfelel, mely a városabb jellegű közegeknek nem csak az önkormányzatot, de az állami igazgatóban a végrehajtást is biztosítja, mely a kisközegekben, melyek ma a közegek 86 %-át teszik, a körjegyzőket nagyfontosságú munkakörükhöz móltó állami állásba helyezi és oly segédlettel látja el, hogy feladatuknak megfelelhessenek és véget vet annak a szegényteljes állapotnak, hogy ebben a nagy országban mindössze 130, a közegek által rendezesített segédjegyzők száma, hogy esetleg husz község is jut egy körjegyzői kerületbe és 80000.000 126 holdig terjedő területeken van egy körjegyző.

En a magam részéről nem fogom elmulasztani a majdan beterjesztendő javaslatok ha megengedik e kerület nagyrédemű folszolgabiráival és körjegyzőivel közölni és méltóztassanak gazdag tapasztalatokon nyugvó nagybecsű véleményüket értékesíteni. Biztosíthatom az urakat, hogy a jelzett főirányok szemmel tartása mellett szivesen leszek szöszölőnk az önök által adott értékes gondolatoknak. Vajha nálunk is a magyar társadalom minden tagja, kit tapasztalatai, ismer-

kebelől kiküldettek: Farkas József a Zala-Lövőtől Csáktornyaig, dr. Vialendvay József a Csáktornyától Nagy-Kanizsáig terjedő államutak feltúlvizsgálatára.

Andrássy Aladár gróf és a letenyei hitbizományi javak haszonélvezőjének a pécs-
varaszi államuton levő hidakon vámsze-
dési jog engedélyezése tárgyában beadott
kérvényét a közigazgatási bizottság feltétlenül
elutasítandónak javasolta a kereskedelem-
ügyi miniszterrel. A közigazgatási bizottsági
javaslatl szemben a miniszter a kérvényt
érdemleges tárgyalás végett lektüldötte.

Kir. tanfelügyelőnek havi jelentése
szerint a miniszter folyóvá tette a gánicsai
állami állandó gyermekmenedékház bér-
összegét; a hodosáni gyermekmenedékház
bérszerződésai felterjesztettek. — A csák-
tornyai egyesületi kisedővoda 150 frt
államsegélyt kapott. — Ezen időszakban
tartotta meg a zalavármegyei tantestület
évi nagygyűlését Csáktornyan, amelyet fő-
ispán óméltósága, nemkülönben a közigaz-
gatási bizottság kiküldötte és számos tan-
ügybarát tisztelt meg becses jelenlétével.
— Kir. mérnökkel és járási főszolgabíróval
a Mura-Szent-Kereszten felállítandó állami
iskola helyisége ügyében a helyszínen
tárgyalt.

A kir. pénzügyigazgató jelentése sze-
rint augusztus hóban befolyt adóban 352.846
frt 18 kr., a múlt év hason sza-
kában befolyt 302.514 forint 88 1/2 kiral
szemben 50.831 frt 29 1/2 kr. növekedést
tűntet fel. — A f. év augusztus végén az
adóhátralék: összesen 4.044 766 frt 05 kr

Az árvászéki elnök jelentése szerint
julius végén a fogalmazói kárnál hátralékban
volt 3 783, augusztus hóban beérkezett
2 480 s így elintézés alá került 6.263 tgy-
darab, amelyből augusztus hóban elinté-
tek 2.581 dbot s így augusztus végén
hátralékban maradt 3.682 db.

Különfélék.

Szavitts Gend főispán ur 6 méltósága e
hó 18-án A-Lendván, 19 én Csáktornyan
időzött, a hol résztvett a bizottság élén a

földmívelésügyi miniszterium által a mura-
vidéki Nóri fajú lovak jutalmazására enge-
délyezett díjak kiosztásánál. Ó méltósága
Csáktornyáról 19-én az esteli vonattal
Nagy Kanizsára utazott.

Jóth Ádásd nagykanizsai kir. törvény-
széki elnök ur 6 nagysága e hó 19-én
Csáktornyan a kir. járásbírósnágnál rendes
hivatal-vizsgálatot teljesített s a hivatalos
ügyforgalomról szerzett magának tájékozást.
Ó nagysága a legnagyobb megelégedésének
adott kifejezést

Egy főur jótékonyága. Bellatinczról ír-
ják lapunknak: Ritka szép ünnepet ültek e
napokban Bellatinczon, mikor a gróf Zichy
Ágost által emelt díszes stilszerű kápolna
felszentelését foganatósította Hidas Kornél
szombathelyi megyesi püspök. Zichy gróf a
40.000 frt értékű kápolnát neje, néhai
Wimpfen Hedvig grófné emlékezetére épít-
tette. A remek, kupolasze tű tetőzettel ellá-
tott kápolna a plébánia templommal össze-
építve s azzal lépcsőzet által össze is van
kötvé, vele egy bevégzett, összefüggő szép
egészet képez; felszerelése pazarfényű,
remek oltárral. Egyik oldalán a grófné
emléke »Comitissa Hedvigis Zichy« felirat-
tal van megörökítve A kápolna alatt fekvő,
fekete és fehér márványpadozatu sirbolt a
maga természetes egyszerűségében is im-
pozáns; szóval az egész építmény valódi
művészeti alkotás. Mikor a püspök az
ünnepélyes felszentelés szertartását bevé-
gezte, akkor mintegy meglepetés-ül egy
másik épület felavatásához hívta meg a
jótékony főur a közönséget, értjük ezalatt
azt a szeretetházat melyet a hazafias ér-
zelmű gróf minden előleges publikálás nél-
kül a magyar nyelv gyökeresebb elsajátítása
és a kézimunka begyakorlása végett isko-
lából kikerült vend lányok számára szerelt
fel s három magyar apáca vezetése mel-
azonnal át is adott. Sok ilyen derék főurat
a hazának!

— **A csáktornyai kereskedelmi ttiak ön-
képző-egylete** e hó 15-én este egyleti
helyiségükben felolvasással és szavallással
egybekötött estélyt rendezett. Az egyesü-
let helyisége tömve volt külön meghívott s

melegen érdeklődő közönséggel. Az estély
teljesen sikerültnek mondható, a mihez
hozzájárult a közönség érdeklődésén kívül
a közreműködők sikerdus fáradozása. A
felolvasó Zrinyi Károly polgári iskolai ta-
nár volt, a ki a régi magyarok családai és
társadalmi életéről tartott érdekes fel-
olvasást, a mely mindvégig lektötötte a
jelenlevők figyelmét A felolvasást zajosan
megtapsolták. Ezután Fodor Jenő egyesü-
leti tag igen ügyesen szavalt a Kiss Józ-
sef »Jehováját« és szintén élénk és álta-
lános tetészénylvanítást aratott. A közön-
ség ezután a fehérasztalhoz ült s élvén
Sárközyék szép nótáit, miközben Hirsch-
mann Henrik Zrinyi Károly és Fodor Jenő
közreműködöket, Zrinyi Károly a keresk-
ifjúságot, Hirschmann Henrik az egyesület
elnökét Benedikt Bélát és alelnökét Bach-
rach Siegfriedet éltette, dr. Schwartz Mórítz
az egylet felvirágzására, Margitai József az
egylet működéseknek nemes irányát méltat-
ván, a keresk. ifjak egyesületét pártoló
hölgyekre mondott felköszöntőt s amit a
hölgyek nevében Hirschmann Henrik köszönt
meg. A mulatógot tánc fejezte be. A
jelen voltak azzal a meggyőződésel távoz-
tak, hogy a kereskedelmi ifjak ily szép
estélyek rendezése által nemes feladatukat:
a kedélyképzést és társadalmi finomodást
saját érdektükben hasznosan segítik elő
egyesületük falai között.

— **Népdánnapély.** A rosok idő s egyéb
körülmények miatt oly sokszor elhalasztott
népdánnapély végre megtartott. Szép
szeptemberi nap kedvezett a szépitő-
egyesület által rendezett mulatságnak, a
mely egy nagy bucsuhoz hasonlított. D.
u. egy óraker már özönlött ki a közönség,
ki kocsin, ki gyalog, úgy, hogy 3—4 óra
felé már mintegy 2 ezerre menő ember
lepte el a legkényesebb igényeket kielé-
gítő, valóban ügyesen megválasztott és
elrendezett térséget. A helybelieken kívül
sokan voltak jelen Muraköz minden vidé-
kéről; főleg Varasadról jött sok (pár száz)
vendég. A térség közepén a varaszi fuvó-
zenekar játszott, kívül a Ringelspiel kintor-
nája szólt. Volt panoráma, több pece-
sütő, »bécau helyi frankfurter«, hideg-ált.,
kenyér, sütemény, boros, sörös. stb.

retei erre feljogosítanak, részt venne a törvény-
előkészítés munkájában. akkor sokszor jobban
sikerülének tartósabb életűek lennének törvé-
nyeink, mint jelenleg.

A közigazgatás törvényhozási kérdéseiről
szólva lehetlen kiérni azon hatásnak a
vizsgálata elől, melyet a javasla-
tok a parlament pártközi helyze-
tére gyakorolhatnak.

Nem az én feladatom annak megállapítása,
hogy a közigazgatási reform sorsa a parlament-
ben biztosíva van-e? Én azt hiszem, hogy a
magyar nemzet teljesen éreitnek tartja a refor-
mot. Oly hallásztíhatlan közszükséglet kiélégitése
a magyar nemzeti állam konsolidálásának oly
mélyen érzett nagy érdeke követeli ezt, hogy
nem tehetem fel a magyar parlament többsége-
nek ellenállását. Egyre azonban bármely viszo-
nyok közt feltétlenül számítok, hogy a jelenlegi
kormány a közigazgatási reform elposványosoda-
sát nem fogja megengedni. A mennyre megmu-
sultatta a legközelebbi multban, hogy elvi alapon
álva kész kockára tenni a hatalmat, ha a né-
zete szerint, legcélszerűbb megoldási módról van
szó: ép úgy feltehetjük, de minden esetre el is
várhatjuk, hogy a magyar nemzeti állam kiépíté-
sének nagy művében az adminisztratív reformban
is hasonló erélyt fog tanusítani és, ha épen ugy
alakulnának a viszonyok, hogy másképp nem bizo-
sítottíthatna a többséget, még attól sem fog vissza-
riadni, hogy még a parlament ciklus lejártá előtt
a nemzetet kérdezze meg a reform szükségése és
iránya felől.

Csak azt nem szabad megengedni, — hogy
a mint az már egyszer megtörtént. — a reform
ügye szétmálják, mert ennek az országnak nincs
vesztegetni való ideje arra, hogy végre valahára

a modern magyar nemzeti állam létfőtételeinek
legfontosabbikát megteremtse.

Hátra volna még sok mindenről nyilatkozni,
különösen szeretnék még azon igazságügyi kér-
désekre kiterjeszkedni, a melyekkel a legköze-
lebbi parlamenti munkának fölétlenül foglalkoznia
kell, de erről más alkalommal.

Most, hogy e három fő aktuális kérdésről szó-
jak, igen röviden érintem az ujabban mindinkább
komolyabbá váló nemzetiségi kérdést.
Általában azt hiszem, hogy e kérdést sem tulozni,
sem kicsinyíteni nem szabad. De mégis nagyobb
vesszedelmet látok abban, ha e kérdésnek kisebb
jelentőséget tulajdonítunk, mint a mivel az bir.
Annyi tény, hogy, ha valahol: ugy e nemzeti-
ségi mozgalomban jól kell distingválni.

Van oly propaganda, mely az államot
szétbontással fenyegeti: ezek ellenében,
kik a magyar állam területi integritá-
sát támadják meg, csak a »Büntetőtörvény-
könyv« szakszait lehet és kell érvényesíteniük.
Ezek a politikai megbeszélés keretében maguka-
számúzték.

Van oly propaganda, mely a nemzeti,
ségeknek, mint jogi személyeknek
kiváltságokat akar biztosítani.
Különböző nemzetiségek szerint külön adminis-
tratív terület, az állam hivatalos nyelvének,
a magyarnak hátrahozásával, vagy épen mellözé-
vel adogmálják! Ezt a propagandát, — mint a
magyar állam politikai integritásába
ütökzött — a magyar egységes nemzeti állam
soha sem fogadhatja el.

De igenis, kötelessége a magyar államnak az

objektive méltányos kívánalmakat teljesíteni, a
tényleg létező közigazgatási és társadalmi bajok
segíteni. De aztán ez a magyar állam,
mely egyenlő jogokat ad polgárának vallás és
nemzetiségi különbség nélkül, elvárhatja, hogy
a magyar hazának hű fia legyen minden
minden polgára nyelv különbség
nélkül.

Jöjjenek a románok és szerbek közül a
pártútok ide a kies Muraközbe! It megtanu-
haják, hogy szereti a horvát ajku muraközi
polgár a magyar hazát! Hogy ragaszkodik ehhez
az anyaföldhöz!

Hogy áldozza a fel, hogy ha kell életét a
magyar hazáért!

Nem kell például messze mennünk: Teg-
nap lepleztük le egy horvát ajku
muraközi polgár emlékosztópát, a
ki a magyar szabadságharcz vér-
tanuja volt.

Hogy áldoz a magyar közművelődésügyeért!

Innét nem kell messze mennünk a például-
Tegnap sorakoztak főmegeresen hor-
vátaiju polgártársaink a D. K. E.
zászlaja alá!

Ide jöjjenek románok és szerbek, tanulni
hazaszeretetet és honpolgári erényt!

Poharat emelek erre a nemes gondolko-
dásu, igaz népre, választó kerületem minden
polgárára!

(Végo.)

bódé; két óriási május fa, melynek a tetejébe a suhanc sereg próbált felmászni, versenyfutás szakban, kötélhuzás, tánc a gyöpn, ivás, evés, élénk csevegés, vig zaj és nevetés. Sö:ökancsót, tányérát, villát, bicsakot mindenki vehetett magának pár krajczárért, ha enni, vagy inni akart. Elefántok, léggömbök, négerpár szállottak fel a magasa és tüntek el a semmiség ben Este kigyultak a lámpák, majd megkezdődött a tűzijáték. Szébbnél szébb rakéták repültek fel a magasa, a hol nagy csattanással, pattingással explodáltak és hullottak alá. A sikerültebbek után felhangzott az éjlen. Szóval: volt elég látni való. A szépitő egyletnek ez volt első mulatsága, melynek rendezősege már ezzel a mulatsággal is érdemeket szerzett magának. Főleg annak elnökét Morandini Bálintot, a ki a térség ügyes elrendezésének munkáját és Czvetkovits Antalt, a ki a szép tűzijátékot rendezte s a nekik segédkezőket illeti a főérem a panoráma futtatás stb rendezőin kívül

Tűz. Folyó hó 14-én délelőtt Ságodban gyermekek gyufávali játszásából tűz keletkezett. A nagy szélben, mely akkor dühöngött, óriási gyorsasággal terjedt tova a tűz; alig néhány perc alatt több, mint 20 lakoház, de még több gazdasági épület, gabonaasztag és takarmánykazalok lettek a pusztító elem martalékai. A lakosok legnagyobb része Zalagerszegen heti vásáron volt s mire hazaértek, sokan már csak füstölög romokat láttak csendes otthonuk helyén - mindenük odaégve. A kár leirhatatlan! Számtalan családnak nem maradt mint a rajta lévő ruhája. A környékből 12 tűzoltó-egylet feckendője volt jelen s működött; de a tűzet lokalizálni mégis lehetetlen volt, mert, mint megvadult fergeteg pusztított mindent mi utjába akadt.

— **Gáspárich-émlékos:lop** elkészítése és felállításának költsége 405 frt 2 krba került. Begyűlt 359 frt 74 kr. Hiányzik tehát még 45 frt 28 kr. Ennek a hiánynak a beszerzése végett újabb adakozásra hívjuk fel Muraköz t. közönségét. Ha több folyónek be, vasrácozattal lesz az emlék körülvéve Kérjük mindazokat a kik a felállított emlék hazafias céljaival egyetértenek: sziveskedjenek adományaitk Sipos Károly biz. pénztárnok urhoz, vagy lapunk szerkesztőségéhez bektüdeni

Füdd. Egy 5 oktávás teljesen jókarban levő harmónium - biztos jóállás mellett részlet fizetésre is. - Tudakozhatni: Pastinszky József polg. iskolai tanárnál Csáktornyan.

— **Adományok** kimutatása, melyek a Gáspárich-émlékre 1. a hodosáni körjegyzőség ivén befolytak: Kisfaludy Gyula, Gáspárich János, Kramar Iván, Turcsicsse község, Hasasán község. T. S. György, A. Pusztákovecz község, Vlassics György Turcsicsse 1-1 frtot. Szabó Imre Alsó-Pusztákoveczen 1 frt 20 krt Palinovecz község 2 frtot. Csehovecz község, Hodosán község 3-3 frtot. Blazseka Antal, ifj Matias József, Habus Lénárd, Illias Mátyás Szolár Elek, Hirschmann Lipót 50-50 krt. Honyák Mihály, Kramar András 30-30 krt. Turek Lénárd, Vuk Lénárd Singer Lajos 20-20 krt. 2. S i p o s Károly gyűjtőivén: Gáspárich Lipót, Vargha Lajos N. Kanizsa 5-5 frtot. Vizeleki Frigyes 1 frt. Balogh Ferenc 50 kr. 3. M a l e k István gyűjtőivén: Horis Károly, Glavina András,

Glavina János, Barsch Henrik, P. Sosteric 50-50 kr. Goricsánecz József. Hermann János, Reichwein Antal 30-30 kr Malek István 20 kr.

— **Csáktornyai Szépitő Egyesület** által f. hó 16-án rendezett népnünelpy alkal mával feltűzettek: Sulegg J 4 frt, -- Regula K, Kautzhammer 2-2 frt, -- Sonnenberg Flóra 180 frt, -- Hasenpichl Leopold 150 frt, -- N. Löbl 1-20-1.20 frt, -- Bencsák Stana, Bencsák Emma Hajas Varazsdról, Hirschmann F, Munkácsi Grac, Marciás Grác, Mártincsevics Grac, Kooz Grac, Prstec Grac, Spiranez Grac, Muray R. Kollay L., Pollák Mihály, dr. Schwarz, Ungar Ignác 1-1 frt. -- Csury Anna 90 kr. -- Kollarits J., Pethő J., Neumann S., Zakál L., Morandini, Hirschmann S., Benedikt E., Mayer H., Singer Szobotic, Kántor B. Benkovec 80 80 kr. -- Mózes B. Schlesinger M., Baumann, Heinrich M., Tóth I., Pruszacz, Megla János, dr. Krasovec Ignác, Molnár József Morandini B. 60-60 kr, -- Löbl R Neumann S., Neumaun M., Strachia K., Neumann B., 50-50 kr. -- Péc N, Hackl Szidi. Novák F., Pálya M., Seppel feld, Sieber, Wollák, Löwy I., Neumann Albertné, Ziegler Kálmán, Vrancsics K. 40-40 kr. -- Csakathurner I, Löwensohn Schwarz Samu, Őrsi Gy., Baumhak, Hoffmann L, Bachrach, Marciás Mihály, Vrancsics Jenő, Sztrachia Mari, Zindl Antal, Krics G., Sommer Mór, Wirth, dr. Fárnek, dr. Hajós, Strachia F, Sáfrán, Spitzer, Mraz, Salon, Srey, X, Y, Krampats, Kizselák, dr. Wolf, 30-30 kr, -- Svagell V., Pintárics P., Jambrovics István, Frász, Zdelár, Hoffmann, Hochsinger Böles Béla, Kornfeind, Szinkovics, Masztnak Józsefné, Rák, Neumann Miksa, Tódor József, Zrinyi Győző, Pollák Samu 20-20 kr. -- Gráner Miksa, Vurdics József, Csárics A, Simics A., Altmann K., Blau k. a., Bamhack 10-10 kr Fogadják az egyesület legforróbb köszönetét. Az elnökség.

— **Alsó-Lendva** és vidéke phylloxera és peronospora ellen védekező egyesület f. hóban a Balaton menti szőlők tanulmányozása céljából egy tanulmányi kirándulást rendezett. A kirándulásban részt vettek Szmodics Viktor egyesületi elnök vezetése alatt Issó Ferencz ügyvéd, Magéthy Géza hercegi uradalmi felügyelő, dr. Józsa Fábian körorvos, Matyasovszky Vincze takarékpénztári pénztárnok, Koller Ferencz egyesületi titkár, Ehrenreich János körjegyző, Csaplovits József városi pénztárnok, Vida János, Gyuricza Ignác, Simonka Ferencz és Jakab Mihály községi bírák. A kirándulást Fuss Antal vinczellér iskolai igazgató kaulazolta. Megszemléltettek Lesence-Tomajon Wiriusz Vincze ültetvényei, Tapolczán az állami telep, Badacsonyan az oltani községi telep, hercegi szőlők stb. A kirándulás kiváló eredménye abban nyilvánult, hogy a kirándulók azon meggyőződésre jutottak, miszerint a phylloxera vésszel sikeresen meg lehet küzdeni. Igen jónak bizonyult a másutt elért eredményeknek a községi bírák előtt való bemutatása a kik az által a szőlők regenerációjának lelkes hiveivé, a vidéken terjesztőivé váltak. A kirándulók azon tudattal és biztos mcgyőződéssel tértek haza, hogy Magyarországnak nem volt szőlőszete, hanem lesz.

— **Felhívás** az ország kereskedőibe, kereskedelmi vállalataihoz, pénzüntézetieiz és biztosító-társaságaihoz. Az 1896-iki ezredves országos kiállítás kereskedelem-pénz és hiteltügyi csoportjának előmunkálatai immár annyira előre haladtak, hogy rövid időn a szükséges terület megállapi-

tása s az épületek tervezése fog sorra kerülni. Ez azonban nem lehetséges mindaddig, míg a csoport programjának keresztülvitelével megbizott végrehajtóbizottság nem ismeri azokat az anyagi eszközöket, melyek a költségek fedezése tekintetében rendelkezésre állanak. Fölkérjük ennélfogva mindazokat, a kikhez a kereskedelem, pénz- és hiteltügyi csoport által köztvetlenül érdekelve vannak: az ország kereskedőit, kereskedelmi vállalatait, pénzüntézetit és biztosító-társaságait, sziveskedjenek hozzájárulásuk iránti nyilatkozatukat folyó hó 1-én szeptember hó végéig az ezredves országos kiállítás igazgatóságához (Akadémia u. 3. sz.) bektüdeni, a hová ugyancsak a felajánlott összegek is bektüldendők lesznek. Budapest 1894 évi szeptember hó 1-én. Az 1896-iki ezredves orsz kiállítás kereskedelem- pénz- és hiteltügyi csoportjának elnökei: Dr. Falk Miksa s k. orsz. képviselő. Lukács Antal s. k. a főrendiház tagja, a magyar földhitelintézet igazgatója.

— **Házas Éde**, Magyarország legrégibb gazdasági géppár tulajdonosa Mosonban, kinek budapesti főraktára eddig Váci-körút 21. sz. alatt állott fenn, új raktárát, mely a főváros látványosságai közé sorolható, kiváolon izlésesen épült saját házában Váci-körút 57/a sz. alatt a nyugati pályaudvar közelében nyitotta meg. Egy a legjobb izléssel berendezett nagy, impozáns csarnokban mindennemű saját gyártmányu gazdasági gépek és eszközök gyűjteménye van kiállitva, mely minden szakértőt bizonyára érdekelni fog.

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Laptulajdonos és kiadó;
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

— **Nemzeti Ujság** rövid fennállása daczára máris a legelterjedtebb és legkedveltebb lapok egyike. Nem csuda. A legőszintébb hangon beszélő lap ma a Nemzeti Ujság, mely csűrést csavarást nem tűrő ellenzéki irányával hamar megszerezte a publikum rokonszenvét. Nagy része van ebben a sikerben annak a körülménynek is, hogy a Nemzeti Ujság, melynek élén Günther Antal felelős szerkesztő és Szeredai Leó helyettes szerkesztő állanak, nagy gonddal és figyelemmel, igen élvezetesen van szerkesztve, úgy hogy ma nincs lap, mely elsőkelőbb irodalmi niveau állana, mint a Nemzeti Ujság, vezércikkírói közt országos nevű emberek vannak, köztük gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Hock János, Boglár Ferencz, dr. Ságthy Gyula, Deésy Zoltán, gróf Zichy Jenő stb. Tárcaarovata is mindig változatos; legkiválóbb íróink dolgoznak be, köztük Benedek Elek, Tóth Béla, Bede Jób Gulliver, gróf Behlen Miklós stb. szóval a Nemzeti Ujság minden tekintetben kiérdemelte a közönség rokonszenvét. Hentekint egyszer a Nemzeti Ujság külön dívat-mellékletet ad, azonkívül adja a gyermekszobában című rovatot. Regényei mindig érdekesítők, vonzók. Az október 1-i új negyedév alkalmából nem lehet más lapot jobban ajánlani, mint a Nemzeti Ujságot

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozeфа urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischel Filipova kam se predpiata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
 Na celo leto . . . 4 frt
 Na pol leta . . . 2 frt
 Na četvert leta . . 1 frt
 Pojedini broji koštaju 10 kr.
 Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

za horvatsko i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Sluzbeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

O govoru čakovečkog ablegata,

Obećali smo, da budemo o govoru našega ablegata, go-p. Wlassicsa dra, kojega je držal 9-ga o. m. vu Čakovcu više pisali našim poštuvanim čitateljem. Zato budemo vezda o tom govoru sljedeće označili:

Gospodin ablegat se je najpredi zah valil, da je bil tak lěpo i sirdačno dočekan i pozdravljen Prosi, da ga druga bez ikakve parade dočekaju, ar on hoće samo kakti jednostaven Medjimurec dojt med svoje zbirace, koj se za srećnoga drži, da more biti takovomu puku ablegat na orsačkom spravišču, kak je medjimurski puk

Reće na dalje, da je vre lani hotel pogledati svoje dobre zbirace, ali je zbežtežal, pak zato nije mogel svoju dužnost zvršiti, kaj se pohoda tiče. Ali zato se je trsil, da je svojimi poštuvanimi zbiraci vu svih svtarih, potreboćah i pitanjih, tak vu osobnih, kak vu političkih sklopljen bil. Ar on tak misli, da ablegat ne mora samo veliku politiku tirati, nego mora takaj znati, kaj se doma vu svojem zbirnim kotaru pripeća vu napredku kulturalnih, gospo darstvenih i drugih poslih, da more i ablegat sa svojimi zbiraci sudelovati za dobrobitje svojega kotara, braniti svojega kotara na ors. spravišču, pri vladi i gde je treba. To je on i vćinil.

Nadalje: govoril je o onih političkih

pitanjah i zakonah, koja su se dovršilavu ors saboru. Rekel je: kaj se o novim zenitbenim zakonu govori, naj nigdo nemisli, da bi korman komu veru hotel vzeti, ali pak decu na neverstvo vućiti hotel. I on se za srećnoga drži, da k katolićanskoj veri spada, pak nije, niti nemre biti strahom, da bi njegovu veru kakva pogibelj dost gla zbog novog zakona Nasuprot, od vezda bude svaki svoju veru bolje branil kak dovezda. Misli i osvedoćen je, da za par letah svi oni, koji su proti novim zakonu bili, budu prevedeli, da se vera i mater cirkva vu jakostju diže.

Govoril je nadalje o ravnanju občine i varmegije i o občinskih i varmegjinskih činovnikah i oblasti. On hoće, da budu občinski i varmegjinski činovniki od vlade imenuvani, a ne zbirani; ali hoće, da bude kontroliranje občinstvo više zvršivalo vu postlih činovnikah, kak dovezda. — Hoće, da budu občinski notariusi državni činovniki, koji budu vreme i volju imeli deluvati za sveobće dobrostanje pukovo, i da bude vre jedenput kraj tomu, da vu našem velikim orsagu ima i takvoga notariusa, koj 20 občine ima pod svojom rukom, a pod nekoju notarijašiju do 80 jezer mekot zemelj spada.

Govoril je nadalje gospod n ablegat o puntanju, s kojemu rumunji i druge narod-

nosti hoćeju orsački mir i red pretrći. Nekoji puntari delaju proti magjarskim jeziku; puk sam poštuje zakone, ali puntari njihov, koji z toga živiju i koji se zpuntanja obogatiju, su krivi, zato najostreše regule je treba proti njim vurediti.

Magjarski orsag svakomu svojemusinu, budi kakve god narodnosti, onu istu pravicu i slobočinu daje, i svakoga jednako brani makar je on vlah, horvát, nemeć, magjar, srb, rumunj, ali kakvegod narodnosti. Ali nasuprot potrebuje takaj, da bude vu tem orsagu svaki dober domorođec, ali ne zđajca.

Lěpo je bilo, kada je gosp. abl. rekel, „Najideju rumunji i srbi vulěpo Medjimurje se vućiu: kak je treba domovinu ljubiti! Medjimurec ako je treba i zivot svojalduje za domovinu! — Ne zđavnja smo podigli i posvetili vu Preloku Gasparicev monument, koj je kakti medjimureki sin za magjarsku domovinu vnogo trpel i smrt podnesel. Hodite rumunji i druge narodnosti vu Medjimurje i zemites! peldu i vućite se domoljubav od Medjimurcov!“

Na zadnje zdigel je gospodin ablegat času na plemeniti i istiniti puk medjimurski i na svoje medjimurske zbirace

ZABAVA.

Lažipeter II-i.

Za jednu cielu glavu vekši od ostalih seljakah, znal je Pargarov Andraš u krćmu dohadjati i onde o svojih junactvih, koje da je tobož još bivši soldat u Italii počinil, pripoviedati. Svi su ga rado poslušati te mu je mnogi kupicu vina, koju je Lažipeter pripoviedajuć — onak u zamišljenosti zpred njega vzeli i popil, privučil. Te akoprem ga je stareši svietl znal psovati, da je danguba, lažljivec i pijanec, te da je kak i smola, koje se sve rado prima, do česa dojde, mlajši ga je ipak dobro mogel trpeti zaradi načina, kojim je on znal svoje raznovrstna junactva u Italii pripoviedati, — a to je naš Lažipeter znal, kak da bi med tekel. Stareši su ga još i ogovarali, da je ošepavel, kad je iz Miškove bruiske skočil, Miška, vele, da ga je jedan krat u svojem vrtu pričekal i pošteno mu gaće izpraail. Ali drugi su iz njegovog pripoviedavanja zeznali, da je Andraš iliti Lažipeter u Italii ošepavel, kad mu je jedan neprijatelj celi naboj puške u koljeno zpružil. On je toga istoga taljana kundakom svega zmećkal kakti krušku a onda ga obiesil na glivu.

Jedan put, — pripovieda Andraš — prikradem se ja taljanskim kanonerom, baš u namerili top (kanon — štuk) na naše, kad su se pred našim cesarom defilirali. Vidim ja, nebu dobro za naše, ako top vužge. Ja ni pet ni šest, skoćim pred top pak porinem ruku u njega. „Beži zrukom“ — veli taljan — „da mogu top zpružiti.“ — „Nebuš, bogme nebuš“ — velim ja — „dok je Pargarovomu Andrašu junacka na ramenu glava.“ — „Vzemi vuku van iz topa, jer drugać nemogu pucati“ — veli opet taljan. — „A tko ti i veli da moraš pucati“ — odgovorim ja. „Bižiči velim ti“ — opet, krikne taljan — „drugać bum te sudu tuži.“ — „Tuži“ — odgovoram ja — „pak makar cesaru, ali pucal nebuš, dok je Pargarov Andraš živ“ — u tom ga sve prebadam mojim ostrim pogledom. Iza toga su naši dovršili defiliranje pred cesarom, ja vidim, da sad već za naše tu neima pogibelji, zpuknem ruku van, a top: du—u—u—u kakti grom, ali pukne u prazno. „Nebuš ti samo onak naše ubijal“ — viknem taljanu, došuljam se do šikarja i u njem zniknem, te srećno po grmlju se skrivajuć, dojdem do naših.

U našem taboru su već svi znali, kakvu sem psiju napravil taljanom, ali ja sam se samo mudro držal, kak da nije nikaj bilo. U tom zaori zapovied: „U rede! Cesar ide!“ — I mi se svi, kak svieće jednake,

postavimo u rede. — Cesar dojde i izrayen k-meni, stane pred menom, pogleda me od glave do pet, za tim zapita: „Jeli si ti Pargarov Andraš?“ Ja mu odgovorim; „Svietli cesar! Jesem ja i nitko drugi“. Na to mi pruži ruku, a ja mu ju stisnem, da su mu suze na oči navrele. „Bogme junak“ — veli — „kakovoga još do sad mati nije rodila, niti nebi u svojem cielom imetku našel medalje, kakva bi se tebi pristojala. — A jeli ste vi svi iz tvojega sela takovi junaki?“ zapita me nadalje. — „Mi smo Pargarovi svi kak jedan — prava i živa žerjavka“ — odgovorim ja.

Cesar na to da zapoved, trublje zatrebe, bubnji zabubnjaju, officiri pred menom presentiraju, a meni se samo kapa na glavi zdžiže od milnja i gizdosti.

Ati to još nije nikaj — pripovieda nadalje Lažipeter. — Vi si niti nemrete predstaviti, kakov sem ja bil junak kad smo u ognju bili. Ja sam u jednoj minuti iz moje puške znal do petdeset i šestdeset neprijateljev streliti.

Ali prosim te Andraš — veli mu na to Miška — naj opet tak strašno lagati, — em za ono vrijeme nije bilo pušakah kak deues, koje bi se od odzad nabijale, nego ste je morali lađštokom od odzgor nutar u ciev na-

Žute cipele.

(Humoreska).

„Stvar se razvija dobro, moj Peter“, prekinul sam Petra.

„Je, kad nebi bilo nevolje, kaj me je po poldan snašla. Kak je bilo doba k obedu, a nisem hotel, da kojega poznanca iznenadim, otišiel sam vu oštariju, tojest vu malovarški hotel. Po obedu legel sam na kanape a hausnechtu Mateku predal sem moje zlosretne cipele, da jih očisti. Kak je bil vruć dan, naskorom sam zaspal, i stopram sam se okolo četre vure prebudil, prav kad je Matek došel s cipeli vu sobu, ter pokazajuć je proti suncu, započel je: „Naj oprostiju gospon, zločestu su kožu z brali, pak se nikak nedadu čisto počrneti, sem se dugo mučil, dok . . .“

„Puška te božja osinula, koj si napravil! zakričal sam od strahote, opazeć svoje cipele; — premisli — taj je bukveš moje žute cipele počrnil! Pak da jih je mogel barem čisto po rnuti, hajde de, ali su cipele na nekih městih žuto-barnaste odsěvale, kakti kakti kakva zamazana kuferna posuda, a on nesrećnik si je misil, da je zločesta koža, pak se bedasto čudil, da mi nije vgodil, a ipak je vsu svoju mudro znanost vu to manjanje uložil.

Kaj bude vezda? Gde bum vzal ja druge cipele, da idem na južinu k Mariski; pak da vu njih dojem, blamiral bi se pred njimi za čeli život. Te su mi se misli naglo križale vu glavi, dok je Matek vu me zijał. Pripraven sam bil ga vun hititi, nu na hitrom sam ga nazad zval, ar sem se zmisil, da bi mi moj prijatelj R. mogel vu nepriliki pomoći. Napisal sam vu kratko svoju nepri liku i želju, i za čas sam dobil druge cipele. Ponekaj su bile tésne i išel sam malo težko vu njima, a zvun toga bile su dosta zglodanc. Ali čověk vu nevolji kaj kaj čas pretрпи, tak i ja, dušu vu se, put pod noge, pak sam geul k Mariskini hizi.

Primili su me još ljepše nego pred poldan. Ja sam se klanjal simo, klanjal se

tamo, ali cipele su me strahovito tiščale. Dok sam hodil ili stal, bilo kojekak, nu kad smo si seli vu vrtu v sěncu pri južini, počmu moje jadne noge protestirati proti posudjenim cipelam. Čas mi se je megililo pred očima, a čas je bljeskalo, jednom rećjum peklenske muke sam trpel. Nije čudo, da sam se na stolec obraćal, nastojeći, da spretnešim položajem tēla muke pomēnjšam. Ali vse badava, tiščiju ter tiščiju. Mati Mariskina kak da je opazila nevolju. Mariska pak samo kad kada pogledala me začudjena, dok zadnje nije rekla:

„Im oni zlo sediju, gospone! Kaj čete dervene su klupe! — „O kušujem njim ruke frajlica, niti najmenje,“ i tak dalje.

Ali česa sam se bojal, to je i nadošlo. Mariska je, kak mi se je činilo već duže vremena pogledava na moje cipele, pak je iznenada glasom, od kojega mi je srce zdrhtalo:

„Kaj se oni, gospodine, višekrat na dan preopravljaju?“ I nečekajuć odgovora, nastavila dalje podsmehavajuć se podrugljivo: „Veli se, da smo mi devojke hibene, ali sad vidim, da su gospoda još više; meni na pēdu niždar nebi na pamet palo, sobom nesti dve fele oprave ili dva pare cipelah, kad idem na jeden dan kamo vu pohode.“

I tak bi ona bila nastavila dalje, da ju mati postranci nije pogledom opomenula, da je to baš né vředu spočitavati. Ja sam samo vu sebi smišljal, kak da ju osvedočim, da ja nisem hibeni, i da me nesme držati smēšnim zaradi hibnosti, pak malo da se nisem izpričal da imam prutina, nu srećom sam se domislil još vu pravo vřeme, da bi to bilo odviše bedasto, za to sam zmisil vse vu jedno, i povedal sam istinu. Za pripovedanja nisem se podufal niti vu oči joj pogledati, a kud su nam se pogledi sreli, videl sam okolo vustah pridružen smēh, dok su joj se oči zlobno kresile. Ona je očevidno uživala vu mojoj neprilici. I kad sam dokončal, prasnula je vu glasen smēh, a ja sam samo čul uzklrike: Ha, ha, ha. „To je divno, to je doista smēšno!“

I opet smēh iznova. „Nabiksane žute cipele!“ I makar ju je mati spotala i pazljivo

vćinila, da je samo bedastoća slugina kriva toj nezgodi, nije se dala smesti vu svojim glosama, neg: mi je, da moju zabunu poveća, još ponudila „tatekove“ cipele! Koje mi sigurno neće biti tésne. Još bi mi to trebalo, im bi ja vmrl od srama, da sam se videl vu kakvih širokih škornjah, ar koliko je zlobna bila, sigurno nebi bila odebrala najelegantnije: A onda bi joj se pričnil još smēšnešim. Kak bi se stopram ona smejala, da je samo slutila, koliku važnost sam ja tim prokletim cipelama podaval, kad sam jih kupoval.

Razme, se, da vu takovoj situaciji nije moglo biti niti govora o cilju moga pohoda.

I Bog naj sam zna, kaj bi još od toga vsega bilo, da je né došla se sěnce opet ona stara, koja mi je o poldan toliko jada zrokuvala. Vezda sam ju pozdravil kakti oslobođitelja, makar ju čisti motivi nisu dopeljali tam. Ona je prevzela glavnu rēč, a ja sam zd gel da se oprostim. Mati se izpričala zaradi nedostojnoga Marškinoga ponašnja i očitovala ufanje, da se budemo skorom opet videli, doćim me Mariska zaprosila za opraćenje, ar je rekla, da se morala smejati, ali me nije hotela zbantovati, a tom sam se osvedočil, ar je, kad sam ujoj stisnuł rućicu — malo pećerlenila i šeptnula „do vidjenja“.

Kak je već bilo kesno, bojal sam se, da nezaksnim čuga, pak odšepšem (odplamtam) izravuo na banhof i eto me tu. Martin vu Zagreb, Martin iz Zagreba.

„Kaj buš ti rekel na to,“ zapital je Peter, poklam kak je svoju pripovest dovrail.

„Nikaj. Nejdj drugi put na ugled (snoboke) vu žutim cipelama.“

I neću. Čekal budem do zime, dok se ide vu črnih cipelah.

Tak je bilo: Otišiel sam, videl sam, i preobladal sam, a ona je nevaljanka denes — Petrova žena.

Priredil:

[Glád Ferencz.

bijati, a ti bogme pri tom nisi bil moguć i vu jednoj minuti svoju pušku niti pet krat nabiti a kam bi šestdeset krat spružitii.

Gledajte osla — odgovori Laz' peter — ja sem znal, da ti nikaj neznaš i da si bedast kak zrebe, kad med troja kola dojde. Ti misliš, da je tam tak, kak da ti ideš u Varjadov na race, odkud onda prazen domov dojdeš, jer neznaš nikaj pogoditi. — O moj dragi, tam ti to čisto drugač ide! Ja sam onde, kad smo počeli na neprijatelja pućati, moju pušku nabil a onda puknul, zatim nabil i opet puknul, opet nabil i puknul, a kad smo već jako u oganj došli, onda nije bilo više vremena za nabijanje, onda sem samo pućal.

Na to se svi grohotom nasmiju i jer je već bilo malo kesno, razidu obećanjem, da buduću nedelju opet dojdj skupa, za da dalnje pripovedanje Lašipetra poslušaju.

Samo streljeni zajec je dobar.

Jednoć je gospon Pollak iz Hodošana dobil od Kuhančeve snehe maloga zajčeka, kojega je ona jedan krat, dok je u kuruzi travu žela, onde našla i ulovila. Gospon Pollak metne odmah zajčeka u jedan belitnjak te ga njegova gospa onde svaki dan mliekom,

deteljom, zelnimi listi i ostalim raznovrstnim zelenjem hrani tak, da je zajček hitro rasel i konačno iz malog zajčeka on pravi zajčurina postal.

Gospa sad veli gosponu Pollaku, da je već vřeme, da se taj zajčurina, koj po belitnjaku kak zrebek skaća, jedan krat zakolje i speče, jer narasel je prilčno a tust pak je zadosta. Gospon Pollak odgovori, da anda dobro, ali zajec nevalja, ako se zakolje, nego on mora kak svaka divljačina streljen biti, ako čoviek hoće, da bu meso dobrog, te po divjaćini imalo teka. Zato on veli svojoj gospo, nek zajca na špagovinu za zadnju nogu priveže i onda mu ga donese. Gospa to učini te donese zajca iz belitnjaka u sobu, kojemu je duga špagovina za zadnju nogu privezana dole visela.

Sad gospon Pollak vzeme pod pazduhu zajca a na rame pušku, nabitu začarom te hajd zbogom van iz Hodošana proti Venti, gde zajca za jeanu drvo s-onom za nogu zvezanom špagovinom priveže te se onda na trideset koraka od zajca postavi.

„Čekaj ti zajec, taki buš ti onak prav po jegarski za kuhnju gotov, a ja bum mogel povēdati, da sam u svojem življenju ipak jedan krat barem zajca strelil.“ — Ove reći kad sam sebi zgovori, vzeme pu ku i ramena, navine ju, metne ju k-oku, načilja i — d - u - u - u - r.

Ali da ste sad videli, kak je zajec skoćil? — On je tak bezal proti Trnavi, kak da ga je tko batinom u ruki naganjal, dok se je obrnul u polje i onde za viek viekoma zniknul.

U tom hipu baš je od onud, kam je zajec svoje korake obrnul, došel jedan Hodošančan, kojega gospon Pollak zapita, jeli je videl jednoga zajca bežati i jeli je isti švical (švicati vele jagari, ako je zver nastreljena pak krvari). Hodošančan nerazmevši ov jagarski izraz, odgovori: „Jesem ga videl, baš je tam ne daleko u kuruzu odbežal, ali to njim verek nemrem povedati, jeli je švical, nego ako bu tak furt bežal, kak sem ga videl, tak sigurno bu za kratak čas švical, da bu curkom znjega vođa curela.“

Gospon Pollak je najme zlo zajca načiljal, pak miesto zajca je špagovinu prestrelil i tak se je riešil pećenke, koju je gospa doma najvećom marljivostjum kroz četiri mieseca hranila.

Kaj je domov dojdjući zcifral, kad ga je gospa za zajca zapitala, nije mi poznato, ali sudim, da si je nekakokovog zgovora našel.

Em. Kollay

KAJ JE NOVOGA ?

Varaski hajduk se išće.

Vu Čakovcu se jeden hajduk išće za varasku službu. Plaća mu bude 200 frt na leto, 60 frt stanarina i oprava. Molbenice se moraju pri varaških bitah do 15-ga oktobra nutri dati.

Kuliko put korači čovék na ljeto dni ?

Jeden švajcarski doktor brojil je na pedometru koračaje, kaj ih je vsaki dan črez jedno ljete načinil. On je nabrojil vu ljeto (godini) danah 9.760.000 prevaljenih koračajah, ili poprěčno na dan 26.640. Vzeme li se da su tri koračaji dva metra dugi, onda je on vsaki dan prevalil 115 kilometra.

Kaj ve dela Edison ?

Edison je nezdavnja vu svom laboratoriju vu Nju-Jorku prijel više osobah, kojim je pokazoval svoje najnovše radnje. Edison dela vezda o tom, da elektricitetom usavrši hitrinu (brzinu) parobrodarske plovitbe i da (složi) ladju, koja bi za tri, najduže četiri dana prevatila put iz Amerike vu Europu. Zvun toga konstruiral je fotofonograf (grafofon), mašinu, kojom se prenaša glas i spodobna govornika ili pjevača vu daljinu, ter misli i na električnu mašinu za letenje.

Nova lokomotiva.

10. septembra stavljena je vu promet na štreki Beč — Gmünd austrijanske orsačke željeznice fela novo konstruirane željezničke lokomotive va brze vlakove (šnel coge), koja bude, ako se izpuniju očekivanja stručnjakah, podpuno preobraziti hitri promet. Prezeš ors. željeznica dr. Bilinski dal je ovo pitanje temeljito proučiti (prestudirati) po inžinirih, naročito izpitati, da li se na vezdajšijb kolotečajah dađe polučiti hitresi promet. Po računih stručnjakah a po sistemu inžinira Gölsdorfa dograđena je vu strojarnici (vu fabriki mašinah) vu Glorisdorfu nova lokomotiva, koja ima vu bud će put od Beča od Choba vu Českoj (Pemskoj) prevaliti za 6 vur, dočim denes najhitresi cug trěba do onde pak 9 vur. Prva próba, koja je izpeljana s novom lokomotivom uspela je sjajno. Na štreki od Neulegbacha do St. Pöltena (23 kilometra), prevalila je nova lokomotiva put za 15 minut, dočim za uju trěba izhodni ekspresni cug 26 minutah.

Nova lokomotiva znato je vekša od navadnih, ter ima težinu od 46 tonah: Próbe su dokazale, da ona more zo vuru prevaliti do 125 kilometrah i na najvećih savojih.

Propadajuća občina.

Po nalogu ministarstva — kak javlja „P. L.“ boravil je ovih danah vu Fiumi kulturni inžinir Pavel Hohlfeld, da iztraži odnošaje tla vu občini Grohovo, koje je već opetovano pak osobito lanjskoga ljeta, stradala odronom brega. Hohlfeld iziskal je obližnje vrhunce ter je došel do uvjerenja, da ima samo jedno jedino sredstvo za sprećenje dalnje katastrofe, — a to je preseljenje občine na drugo, menje pogibeljno mesto. Gospon Hohlfeld dokazuje, da bi tro ki pereseljena celé občine bili deset put

menjši od stroškov, koji bi bili potrebni za zdržavanje občine na vezdajšnjem fundusu.

Vrěme.

Nagle promembe vu barometru, kak god smo ih doživili ovih dnevoj, nekaj su prestale. Maksimum barometrijskog tlaka nahadja se vezda na zahodu, zaradi česa bude vu naših krajih blišnjih vedro, suho i po danu topleše vrěme. Noći budu hladne i rosne, jutra meglovita.

Kolera.

Vu Lembergu se je 7. septembra pojavila kolera, od koje već prve dva dni je zbetažalo osem person, a vumrlo 4. — Vešojatno je, da je kolera unešena iz okoženih krajov Galicije, ar je ovi h danov povodom boravljenja kraljeva vu Lemberg nahrupilo množina ljudstva. Vezda je vu Galiciji okuženo 87 kotarov ter varaši Lemberg i Krakov. Do vezda je vu tih kotarih zbetažalo 506, a vumrlo 292 persone.

Vu Bakovini dogodilo se je 17 slučajevih betegov, a vumrle su 22 osobe.

Velikom silom hara kolera vu Rusiji. Zadnje nedelje meseca augusta zbetažalo je vu 31 guberniji europske Rusije 6376 ljudih, od kojih su vumrle 3192 osobe.

Rodino gnjezdo.

Na imanju grota Patockoga vu Galiciji dogodil se je ovih danah vu jednoj familiji slučaj, koji je mortu jedini vu svojoj feli. Mati, kći i vnučica rodile su jednog ter istog dneva po jedno zdravo mužko dēte. Mati je stara 48 ljet, vezda je rodila 16. dēte; kćeri su 33 ljeti stare ter već imaju 8 dēce; — a vnuka zamuž je išla lani 15 ljet stara ter je već majka vezda. Njezina mati i babica bile su za par mesecih mlajše, kad su prvi put postale majkom:

Dobro zapne i stene vure za fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cenu.

Prošćenje.

Prošloga leta bil jeden lepi den, bister kak ribje oko, pak se je na tom prošćenju pobožni medjimurski puk spravil, od svi stran, vu jednu cirkvu, gde se obslužavalo prošćenje, nego nečem da kažem, gde je to bilo ? i kakov svetek je bil, već se svaki bude domislil, koji je prisustvoval pri toj pobožnosti. Naš medjimurski puk za ista pobožen i pohadja vrlo rad pohadja svoje zagovare i prošćenja, gde se more svevišnjemu Bogu skrušenim srcem i čistom ljubavjum pomoliti, i svoje teškoće, nevole kroz vruće molitve preporučiti, da bi svevišnji gospodin Bog njegovo življenje zlehkotel.

Tak skup spravleni pobožen puk medjimurski plag navade stare, i glase zvona idući pobožno vu cirkvu, da prisustvuje pri sveti meši i prodiki, koja je ljudstvo tak na pobožnost genula, da je vnoći i vnoći iz cirkve suznim okom iz išel i proti svomu domu se odpravil. Ali kad smo iz cirkve van došli,

opet na žalost, opazim, gde na zemlji sedi jeden nevoljni stari slepi prošjak, kojemu su glavu pokrivali tak beli sedi lasi kak sneg. Vidlo mu se na licu tuga i žalost, znam radi rajske lepote on siromak nikaj nezna, ali i tak pava i pesmu kroz gusle spravedlja. Okolo njoga skupilo se mužkog i ženskog spola vu svakojaki leti. Vidim kak ženske plaču a mužki oboreni oči žalostno vu zemlju glede i slušaju. Tak sem i ja na to došel misleć, koj more biti? ali da i meni na vuha hab, pak sem se tik Bogca namestil, tak sem slušal pesmu žalostnu, koja je ovak, glasila kak niza doji sledi: najmre.

Mali siromašćec!

Vmladi dni sgulilo,
Dede mater milo,
Pričme odrasćati
Pita, gde je mati?
Tata, ah moj tata!
Gde su mama zlata?
Japa odgovori,
Žalostjom se bori,
Mama je zaspala,
Nigdar nebu ostala,
Tam na pokopališći,
Poleg vrat ju išći
Dete to slušalo,
Na grobje d bežalo.
Zrućicom kopalo.
Groba dno skopalo,
K raki dokopalo,
Žubko se plakalo
Ah jen glasek spusti,
Mama sladki vusti,
Nemrem ti je reći,
Smrtna sila preći,
I na srou kamen,
Peče kakti plamen,
Pojdi dimo samo,
Imaš drugu mamu
Mali nebe iti
Neg se doli hiti,
Žalostjom se bori,
Pak ovak govori:
Ah ta ni tak mila,
Kakva ste vi bila,
Kruh mi reže bleđa,
Trikrat ga ogleda,
Kad mi vi dava'a.
Ste mi ga mazala.
Čese me po glavi,
Lasec mi krvava,
Vi ste me česala,
Sladko obimala.
Kad nožice mi je,
Više put me bije,
Vi ste mi mivala,
V čelu kušovala.
Da mi kiklo pere.
Se nad menom dere,
Vi kiklicu prala,
Sladko popevala
Maram zato mamu,
Kad vas nemam mamu,
Mama ga podvuča,
Bogu preporuča,
Idi milček zroći!
V božjoj se pomoći,
V kratkom dojde k tebi,
Pak te vzemem k sebi.
Dete se vrnilo,
Glavu položilo,
Prvi dan zbolelo,
Drugi odtrpnelo,
Tretji pokop melo,
I rodjeni majki,
Svoji je dospelo.

LOTTERIA Buda 15-ga septembra 1894
23 73 50 12 42

Gabona árak. — Cena žitka.

1 m-mázsa.	1 m-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrň	4.25	4.60
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.20	
" uj	" novi	6.—	
Árpa	Ječmen	5	5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8.—	
Sárga " "	" zuti	7.—	
Vegyes " "	" změšan	5.80	
Lenmag	Len	10.—	
Büktöny	Grahorka	6 —	

VASUTI MENETREND
CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perce	Gyors- pósta és vegye-vont
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
"	Délben	11	39	"
"	Ejjele	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Ejjele	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Ejjele	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Ejjele	9	55	"
Varazdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábról	Délután	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Délután	8	52	"
Bobáról	Este	9	42	"

Nyilttér.*

Egészselyem, mintá ott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozitio és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít postabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájci zba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLÁD FERENCZ

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órák és ékszerész Cs k torny án,

Főter, az uj takarékpénzárta épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

NEMZETI UJSÁG.

A „Nemzeti Ujság“ alig hogy megindult, máris önértzetel mondhatja el magáról, hogy őszinte szokimondásával, csúrest-szavarást nem tűrő ellenzéki irányával, oly sikert ért el, minőkkel kevés lap dicsekedhetik.

A „Nemzeti Ujság“ híven törekszik arra, hogy a mit programjában ígert, becsületesen be is váltás. Megalkuvást nem ismerő módon, nyíltan és egyenesen harcolni a jelenlegi kormányrendszer ellen. nem tartva szem előtt mást, mint a magyar nemzet jogos érdekeit.

A „Nemzeti Ujság“ azon van, hogy pontosan és gyorsan informálja olvasóit minden eseményről. Levelezői vannak az Ország minden helységében s a kontinens minden fontosabb pontján, ugy, hogy a Nemzeti Ujság a legelső forrásokból nyervén értesüléseit, hirszolgálat dolgában bátran kiállhatja a versenyt minden más hírlappal.

A „Nemzeti Ujság“ vezérezikkeit a felelős szerkesztőn kívül gróf Apponyi Albert, Horánszky Nandor, Bartha Miklós, Bolgár Ferencz, Botlik Lajos, Deésy Zoltán, dr. Ságthy Gyula, gr. Zichy Jenő, dr. Acsády Ignác, Benedek Elek, stb. írják.

Tárczarovatába legkiválóbb írónk dolgoznak, köztük: Benedek Elek, gr. Bethlen Miklós, Tóth Béla, Hook János, Brassai Sámuel, Bede Jób stb.

Kiváló gondot fordít a „Nemzeti Ujság“ arra, hogy minden egyes rovatában élvezetes olvasmányt nyújtson olvasóinak. Van kiváló gonddal szerkesztett újdonsági, tanügyi, egészségügyi, közigazdasági rovat. Nagy figyelemmel viseltetik a „Nemzeti Ujság“ a vidéki élet minden ügyes-bajos dolga iránt. Hetenkint egyszer, vasárnapon a Nemzeti Ujság

divat

mellékletet ad. Azonkivül minden péntekjén adja

a gyermekszobában

című rovatot.

A „Nemzeti Ujság“ felelős szerkesztője: GÜNTHER ANTAL. A „Nemzeti Ujság“ helyettes szerkesztője: SZEREDAI LEÓ.

A „Nemzeti Ujság“ előfizetési ára:

Egész évre 14 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt. || Egy hóra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára 4 krajczár, vidéken 5 krajczár.

A „NEMZETI UJSÁG“ szerkesztősége: Budapest, VI., Petőfi-utca 16. szám.
A „NEMZETI UJSÁG“ kiadóhivatala: Budapest, VI., Nagymező-utca 25. sz.

Eladó.

Egy 3 és fél éves piros szőrű 16 markos

monyas

azonnal eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Zorcsecz Márton

588 1-1

Bráva-Egyháza.

1847. sz.
kig. 894.

Pályázati hirdetmény.

A Csáktornya városnál tisedésben lévő, évi 200 frt. fizetéssel, 60 frt. lakbérrel és egyenrubázattal javadalmazott

közrendőri állásra

pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy jogosultságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket Csáktornya város tanácsához czimezve az előjárásnál folyó évi október hó 15-dikéig nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Csáktornyan, 1894. évi szeptember hó 19 én.

589 1-1

Az előjáróság.

Legbiztosabb orvos a kolerára, hagymáz, és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés!
Teljesen szagtalan!

ÖNNÜKÖDŐ TÖZEGSZÓRÓ-CLOSZETEK.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetsző alakban Arnyék, szék berendezések, kórházak, lakatnyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegszóró! Minden nemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség:

emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Az országos közegészségügyi tanács által több ízben ajánlva!!!

Magyar Tözeg- és Műtrágya-Építő Társaság
Igazgató: Budapest, IV. ker. Városház-tér 9 (Harisbazar.)

Ezennel van szerencsém a n. é. Közönséget értesíteni, miszerint tisztelt vevőim óhajának megfelelően, elhatároztam, hogy 47 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari hangszergyáramat

folyó évi július havától kezdve

zeneműkereskedéssel és kiadással

kapcsolatba hoztam — Zenemű kereskedésemben, — melynek vezetésével egy e téren már 13 éven át üzletvezetői minőségben működött szakérteűt biztalm meg, — raktáron lesznek a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei és ágai.

Kilünő tisztelettel

SCHUNDA V. J.

cs. és kir. hangszergyáros zeneműkereskedő és kiadó

578 3 -- 3

Budapesten, IV. ker., Magyar-utca 18. szám.

Kiadó lakás.

Csáktornyan a Széna-téren ifj. **Neumann Miksa** (előbbi Hochflüss)-féle házban egy **két szoba, konyha étéskamra** stb. álló

utczai lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos

ifj. **Neumann Miksánál**

Csáktornyan.

Pályázat.

Mura-Vid község (Zalam.) r. kath.

kántortanítói állásra

pályázat hirdettetik. Jövedelme 425 frt. készpénz fizetés havi előleges részletekben, két szobából és konyhából álló lakás, kert, istálló és sertésöl, 7 hold 800 □ öl szántóföld és szokásos stóla.

Választást határidőül 1894. október 17-ike

tűzetik ki.

Pályázati kérvények megelőző nap délután 4 óráig alulirothoz Mura-Vidre (Zalam.) küldendők Tannyelv magyar és horvát.

Kelt Mura-Viden, 1894. szeptember 16-án.

587 1-1

Golub János

r. kath. plébános isk.-széki elnök.